

Till
Tjänstgörande ombud och förste ersättare vid partirådet
Partistyrelsen
Riksdagsgruppen

För kännedom
Förbundsledning

Hej!

På söndag den 13 januari samlas Liberalernas [partiråd](#) för att besluta i en fråga av mycket stor betydelse för vårt land och vårt parti. Du som är ombud till partirådet kallades söndagen den 30 december.

Ett låst parlamentariskt läge gör att ingen regering har kunnat bildas, trots att det gått snart fyra månader sedan riksdagsvalet. Vi ska nu avgöra hur vi på bästa sätt kan agera för att med dagens mandatställning få så starkt genomslag som möjligt för liberal politik.

Kan inte en statsminister väljas i januari 2019 kommer extra val att hållas senare i vår. Det är i så fall det första extra valet som hålls på över 60 år.

I skrivande stund för vi samtal för att klargöra hur de två statsministerkandidaterna Ulf Kristersson och Stefan Löfven tänker forma sin politik och bygga sitt parlamentariska underlag. Så snart det finns färdiga resultat från dessa samtal kommer det att skickas ut som ytterligare underlag för partirådet.

I detta första utskick vill jag ge en kort beskrivning av den frågeställning som man bör förbereda sig på, samt en [faktapromemoria](#) om det politiska händelseförloppet och om hur det parlamentariska läget har sett ut sedan 2006.

Förutsättningarna som parlamentarismen ger oss

Den parlamentariska demokratin bygger på att regeringen måste ha stöd i riksdagen. När riksdagen saknar förtroende för statsministern måste regeringen avgå, och regeringens ställning blir också ohållbar om riksdagen vägrar ställa sig bakom avgörande delar i regeringens politik.

Inför viktiga omröstningar, till exempel budgetbeslutet, behöver en regering veta att dess förslag kommer att samla flest röster. Förslaget behöver inte nödvändigtvis ha en majoritet i riksdagen. Även ett minoritetsförslag kan vinna en omröstning så länge förslaget har stöd av den största grupperingen i riksdagen. På så vis kan den svenska parlamentarismen fungera även när vi har minoritetsregeringar, vilket vi ju oftast har haft.

Förutsättningarna efter valen 2006, 2010 och 2014

När Alliansregeringen tillträdde 2006 hade den egen majoritet i riksdagen. Efter valet 2010 förlorade vi den egna majoriteten och Sverigedemokraterna kom in i riksdagen. De fyra Allianspartierna var ändå större än de

rödgröna partierna, vi var största block. Vi kunde därför fortsätta styra landet i minoritet utan att göra oss aktivt beroende av något annat parti. Så länge de rödgröna och Sverigedemokraterna inte förenade sig om ett motförslag kunde vi vara säkra på att få igenom vår politik.

Efter valet 2014 blev de rödgröna större än Alliansen. I varje blockskiljande votering skulle Alliansen i så fall behöva aktivt stöd från Sverigedemokraterna för att få igenom sin politik. Den möjligheten att utöva påtryckningar ville Alliansen inte ge Sverigedemokraterna, utan Alliansregeringen avgick och släppte fram de rödgröna. Under den gångna mandatperioden har i stället Vänsterpartiet haft ett starkt inflytande på regeringen Löfven. De tre rödgröna partiernas politik har fört landet i fel riktning.

Vårt budskap inför valet 2018

På landsmötet 2017 lade vi fast Liberalernas budskap inför valet 2018: att avsätta regeringen Löfven, hålla ihop Alliansen och hålla de båda ytterkantpartierna borta från inflytande. Vi var också tydliga med att vårt mål var en Alliansregering förutsatt att Alliansen blev största block. Om detta inte uppnåddes eftersträvade vi ett blocköverskridande samarbete mellan en sammanhållen Allians och Socialdemokraterna och/eller Miljöpartiet.

Förutsättningarna efter valet 2018

Valresultatet 2018 innebar tyvärr att Alliansen förblev mindre än de rödgröna. Samtidigt ökade Sverigedemokraterna kraftigt och är nu nästan lika stora som Moderaterna. Mandatställningen i dagens riksdag ger följande styrkeförhållanden:

- De tre rödgröna partierna har fler mandat än de fyra Allianspartierna (144 mot 143).
- Socialdemokraterna har ensamt fler mandat än Moderaterna och Kristdemokraterna tillsammans (100 mot 92).
- Moderaterna och Kristdemokraterna har med stöd från Sverigedemokraterna fler mandat än de tre rödgröna partierna (154 mot 144).
- Socialdemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet och Miljöpartiet har fler mandat än Moderaterna, Kristdemokraterna och Sverigedemokraterna (167 mot 154).

Inget av de regeringsalternativ som i dag är tänkbara kan samla en majoritet i riksdagen, utan alla är minoritetsregeringar.

Hela hösten och vintern 2018 har vi arbetat intensivt för att söka en lösning som ligger i linje med samtliga delar av vårt landsmötesbeslut. Den modell vi helst skulle ha föredragit i dagens läge – en sammanhållen Allians i blocköverskridande samverkan med ett eller två partier över blockgränsen – blockerar dock av att det finns andra partier som säger nej.

Partirådets alternativ

De vägar som vårt landsmöte har pekat ut finns alltså inte. Nu återstår bara två alternativ som inte är vad vi hade önskat – men som vi måste ta ställning till för att Sverige ska kunna få en regering. Partirådet har därför sammankallats för att fatta beslut om vilket alternativ vi bör godta av de två som i dag ter sig realistiska:

Det ena alternativet är att släppa fram Ulf Kristersson som statsminister för en minoritetsregering bestående av Moderaterna och Kristdemokraterna. En sådan regering kommer att ha som ambition att förverkliga Alliansens gemensamma reformagenda. Den behöver i varje blockskiljande votering få aktivt stöd från Sverigedemokraterna för att inte förlora. Sverigedemokraterna blir därmed vågmästare i riksdagen.

Det andra alternativet är att släppa fram Stefan Löfven som statsminister för en minoritetsregering (bestående av S och MP) byggd på blocköverskridande samarbete i riksdagen mellan Socialdemokraterna, Liberalerna, Centerpartiet och Miljöpartiet. Detta förutsätter att den förda politiken läggs om i liberal riktning och att Vänsterpartiet hålls utanför samarbetet. Så länge dessa fyra partier håller samman kommer de att utgöra det största blocket och är därmed inte beroende av aktivt stöd från något annat parti (om inte V, M, SD och KD förenas om ett gemensamt motförslag). I själva statsministeromröstningen behöver dock Vänsterpartiet tolerera att Löfven väljs, men Vänsterpartiets stöd behövs inte i det fortsatta politiska arbetet.

Inget av alternativen uppfyller helt och hållet vårt landsmötesbeslut.

Riksdagens talman har klargjort att det är någon av statsministerkandidaterna Kristersson och Löfven han kommer att föreslå för riksdagen den 14 januari. Misslyckas båda de återstående statsministeromröstningarna väntar ett extra val senare i vår. Även i ett sådant läge måste Liberalerna ha ett tydligt besked att ge väljarna om vilken regering vi eftersträvar efter det extra valet.

Det är ett beslut av mycket stor vikt vi har att fatta vid partirådet den 13 januari. Så snart det finns material kommer vi att skicka ut fördjupade beslutsunderlag för partirådet. Jag ser fram emot att träffa er alla i Stockholm den dagen, och jag ser fram emot en konstruktiv och respektfull debatt.

Partirådet är öppet för medlemmar i Liberalerna och media. Den som inte är ombud, är alltså välkommen som åhörare. (OBS! Anmälan obligatorisk av säkerhetsskäl, använd [länk på hemsidan](#).)

Det är dock bara ombud, partistyreelse och riksdagsledamöter som deltar i debatten. Partirådet kommer också att sändas både på vår egen hemsida och i SVT Forum. Har du andra praktiska frågor kring partirådet, kontakta Liberalernas riksorganisation på event@liberalerna.se.

Väl mött på partirådet!

Liberala hälsningar

Maria Arnholm

PS. Detta dokument läggs upp på [Liberalernas hemsida](#) tillsammans med [faktapromemorian](#).